

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnemu prejemcu	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	5—
četr leta	2—	na mesec	1—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vrak dan zvečer izvzemni nodelje in praznolje.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru. Upravnemu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pogamona številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne osira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	13—
pol leta	6—	za Ameriko in vse druge dežele:	2—
četr leta	2—	na mesec	2—
na mesec	1—	celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Mojsterska poteza.*

V teh resnih časih, ko imamo v državi veliko krizo, skrbe naši klerikali za humor. Pravi užitek je citati telefonično poročilo dr. Korošca v včerašnjem »Slovenec«, prava naslada je zasledovati, kakre kozole preobrača ta možiček, da bi katastrofalni polom klerikalne politike v državnem zboru predstavil kot največjega občudovanja vredno mojsterško taktično potezo. Še so ljudje na svetu, ki imajo smisel za humor, in ti so hvaležni »Slovenec« za to poročilo o klerikalni kikiriki - politiki.

Ta občudovanja vredna mojsterška taktična poteza pomeni namreč v resnicu strahovito blamažo. Tako eklatantne blamaže si še ni kmalu katera stranka nakopala. Obseg te blamaže ni težko ugotoviti.

Predno je prišlo do demisije ministrstva je Bienerth glede italijanske pravne fakultete poskusil dosegči nekak kompromis v edini namen, da bo mogoče proračunski provizorij pravočasno rešiti. Ponudeni kompromis je bil sicer jako slab za naše klerikale, ali moralni so se udati, ker na pomoč Čehov absolutno ni bilo več računati in je bil totalni poraz Susterševe taktike v naprej zagotovljen.

Komaj je Bienerth demisijonal, so klerikale planili kvišku mleč, da je prišel ugodni trenotek izvajevati razpust parlamenta. Rožljali so s svojimi plehastimi sabljicami in mogočno klicali v svet: sklenjeni kompromis ne velja več, demisijonari vladni ne dovolimo ničesar, ne budgetnega provizorija ne kake druge državne potrebsčine. Ničesar ne dobi, ničesar ne dovolimo...

Kar gorostasna je bila ošabnost, s katero so nastopali klerikale.

Štiriindvajset ur pozneje pa so ponino zlezli pod klop in tisti dr. Korošec, ki je dnu prej trotent, da ne dovoli budgetnega provizorija je moral milo izjaviti, da bo glasoval za provizorij. Nemci pravijo temu: »Aus der Not eine Tugend machen.«

Preobrat je tak, da večji ne more biti. Čehi, ki so ves čas grdo gledali Susterševe takto in ki so proti ljudi v zadnjih tednih ubirali milejše strune, so še glasovali proti proračunskemu provizoriju, hoteč tako pokazati svojo opozicionalno staljico. Susterševi ljudje pa so iz enega ekstrema padli v drugega in dasi so

prisegali, da provizorija ne bodo dovolili, so glasovali za provizorij.

Skrivnost tega preobrata je lahko uganiti. Z demisijo Bienerthovega ministrstva so se začela prizadevanja ustanoviti novo obsežnejšo parlamentarno večino. Poljaki in Čehi so se začeli zblizevati in da je Plojeva skupina pri vseh drugih strankah dobro zapisana je itak znano. Čim so klerikale izvedeli, da bo Plojeva skupina glasovala za proračunski provizorij, jih je prešinil grozen strah. Kar mrzlica jih je tresla pri misli, da se ustanovi večina, v kateri bo tudi Plojeva skupina, v kateri bi pa ne bilo Susterševe skupine. In zagnali so se za Plojem in pozabili na vse svoje prisege in vsa svoja rotenja in ko jim je vlada obljuhila še nekaj koncesij so pogumno glasovali za proračun.

Takega poloma že dolgo let nismo doživeli v avstrijskem parlamentu. Polom je toliko večji, ker so imeli klerikale sedaj tako priliko izvajevati razpust državnega zabora, kakor še nikdar. Dve leti sem delajo na razpust, zadnje dni so se uprav zakleli, da ga izsilijo, še včeraj piše »Slovenec«, da bi klerikale z veseljem pozdravili razpust. A v odločilnem trenotku jim je srce padlo v hlače in dali so si ponino odkupiti svojo bojevitost. Udal so se, ker so spoznali, da bi nove volitve prinesle veliko premembo razmer v državi, a tako, da bi je klerikale ne bili veseli.

»Mojsterska poteza« — »največjega občudovanja vredna takтика« — kdo se temu ne smeje? Po vse Sloveniji se mora vse smejati, da poskušajo klerikale s takimi čenčami prikriti in maskirati polom svoje takte in blamažo svoje politike. V resnicu so totalno kapitulirali, kakor ni še nikoli kapitulirala nobena stranka.

Iz Kamnika.

Z radostjo konstatiramo, da je v tukajšnji čitalnici glede uprizorjenja iger v tekoči zimske sezoni zavladal nov duh. Prospevajoči modernizem zdravim realizmom je končno tudi v tem društvu zmagal nad okostenjeno konservativnostjo klub nekaterim predsedkom in pomislikom ter si uglasil pot po naši pozornici z nepričakovanimi uspehi. Sedanjemu g.

sti par presrečnih vzduhov, ki so pri taki ceremoniji običajni dodatek, ni tako važno in prav nič zanimivo, ker stoinstokrat se je že opisalo, da je zdaj že banalno govoriti o tej stvari, a važneje je, kako sta vživala svojo započeto srečo dalje.

Se isti večer, ko sta se v tisti ulici objela prvič, je izrekel Vladimir pred vratmi Helleninega stanovanja nekako čudne besede.

»Glej, Helena,« ji je zašepetal in jo rabio privil k sebi, »toliko večerov sem šel tod nimo in se oziral na svoje okno, zdaj, ko si moja, ko si mi povedala, da me ljubiš, se ne upam ozreti gori in se kesam, da sem kdaj hrepnel za teboj. In vendar te ljubim, da sem srečen že ob misli, ki me spominja tebe.«

Helena ga je pogledala začuden.

»Moj bog, kaj vendar govoris, Vladimir? Torej ti je žal in se kesaš, ker sva si povedala skrivnost, ki sva jo nosila v srcu!«

Vladimir je odkimal in je nekaj časa molčal.

»Ne, ti me razumeš napačno! Hotel sem reči, da sem srečen, ko se zavem, da me ljubiš in da sem nešrečen ko pomicam, da ljubim tebe jaz, ki te nisem — vreden...«

Nato je stresel z glavo, kot da hoče siloma zatreli neljube misli in ji pošepetal udano:

režiserju, kot povzročitelju in pospeševalcu novega gibanja, se imamo vsled njegove žilave agilnosti in neumorne delavnosti v prvi vrsti zahvaliti, da nas je dne 11. decembra seznanil s prekrasno petdejanjsko dramo »Simona«, ki je v igralnem, kakor tudi v sceničnem pogledu dosegla sijajen uspeh ter zadovoljila številno zbrano občinstvo. Opazilo se je, da je slednje dokaj dozvetno tudi za moderne drame z resno, podučno in efektno vsebino, o čemer je pričalo ponovno oduševljeno priznanje igralnemu objektu odprtih scen. Menim, da je izprenembo gledališkega repertoirja v modernem smislu storjen korak dalje in led za nadaljuje uspešno delovanje prebit. Naslovna vloga Simone je bila poverjena gospa Binterjevi. Izvedla jo je z globokim pojmovanjem, nežno milino in gracijsnostjo v krenjih v splošno zadovoljstvo občinstva. V harmonični celoti nam je predočila zanimivo sliko popolne moderne junakinje z občudovanja vredno požrtvovalnostjo do nesrečnih roditeljev. Pretresljivi prizori z lady Eleanor in Richardom so bili v gestah in mimiki mojstersko dovršeni. Edino pred sodiščem smo si želeli temperamentnejše igre — a gospa Binterjeva najbrže iz ozirov na javno mnenje ni marala forisirati, kar pa celotnemu vtišku nikakor ni škodovalo. Vse priznanje tudi krasnim in okusno prirejenim toletam, ki so s splošnemu efektu mnogo pripomoreno. Umetniški popolno sliko plemenitega trpina Riharda z njegovim bolestipolno ljubezijo na eni in moško energijo na drugi strani nam je ustvaril g. Zorko s prirojeno mu eleganco in fineso. Divili smo se mu v njegovem trpki resignaciji in skrajnem obupu. Vsesransko priznanje zasluži tudi gdje. Pohlinova, Belolosa lady, to tiransko, brezobzirno ter posonito Anglezinjo je karakterizirala prav dobro, samo mestoma je bila v izgovoru prehitra in pomekodi napram Simoni kot mogočnica prijenljiva. Sicer pa opazujemo v njej od predstave do predstave očividno napredovanje v karakternih vlogah. — Imponiral nam je g. Maronič kot odvetnik Osmiš z neprisiljeno igro, s svojo duhovitostjo in prudarnostjo v najtežjih življenskih problemih in situacijah. — V vlogi lahkomselnega grofa d' Aurora se je docela uživel g. Lušin, čeprav igra je bila v

krenjih živahnja, v nastopih fina in prikupljiva. Pohvalno omenjam tuji njegovo masko. — Tudi gdje. Lohoda je povsem pogodila svojo vlogo, predstavljajoča plemenito, a plitko grofico Julijo, le njena maska se nam je zdela za priletno damo vsekako premladostna. — Sebičnega spletkarja Erlingtona je podal g. Koželj s potrebno hladnostjo, a občajno umerjenostjo v dovolj markantnih potezah; žal da ga je v četrttem dejanju jek zapuščati spomin. — V epizodni vlogi župnika je menda privič nastopil g. Pohlin ter povoljno rešil svojo nalogo. Pridigarski ton pa v tem slučaju ni bil na mestu, pač pa bi moral kot duhovni oče v odločilnem momentu biti Simoni v njeni težbi horbi blagohoten, pomirjevan in vesten svetovalec. — Predsednik sodišča g. Janko bi v splošnem ugaljal, da ni prevč zategaval. — Tudi gdje. Greinerjeva je kot udana in zvezsta služabnica napravila prijeten vlog. — Nikakor se pa nismo mogli ogreti za Toma, ki je slugo samovoljnega karikirala. V aristokratskih krogih mu drugi pot priporočamo več ponižnosti in obzirnosti.

G. režiserju Binterju odkrito čestitamo na lepo zaokroženi vprizoritvi in okusni inscenaciji nemalo težavne drame, sklepajoč z iskreno željo, da bi še nadalje vztrajal pri začetku delu v pročet dramatične umetnosti in društva!

M. T. — v.

Dnevne vesti.

+ Volitev v delegacijo. V polslanski zbornici je bila včeraj volitev delegacije. Kakor znano, volijo polslance po posameznih kronovalnah posebe. Za Kranjsko je bil izvoljen dr. Susteršič za delegata in Pogačnik za namestnika. Za Gorisko je bil izvoljen Fon za delegata in Gregorčič za namestnika. Pri volitvi delegata za Dalmacijo se je očitno pokazal razpor med dalmatinskim poslancem. Dobil sta po štiri glasove dr. Trešić in izdajalec Duiibić. Vsled tega se je vršila nova volitev. Ker je pa tudi ta imela isti izid, je odločil žreb. Delegat je dr. Trešić. Tudi pri volitvi namestnika je moral odločiti žreb in postal je namestnik izdajalec Ivanšević.

+ Monakovski nemški dnevnik o italijanstvu Trsta. V Monakovem

izajacio dnevnik »Münchener Neueste - Nachrichten« se je te dni v daljšem članku bavil s Trstom, opisoval njegov rapiden napredek na gospodarskem polju ter očrtal narodnostne in politične razmere tega pomorsko-trgovskega mesta. V političnem pogledu priznava člankar sicer še vedno premoč Italijanom, ker ima

jo v svojih rokah avtonomno oblast. Ali številno, da so že danes nasproti Slovanom, — od katerih so obkoljeni, — v manjšini. — Italijani da v resnicu predstavljajo le 40%, a politično zmagujejo tudi vsled dejstva, ker se tržaški socijaldemokratje priznavajo vseskozi italijonom. — Vsled te konstatacije so vsi italijanski listi kar iz sebe ter ostevajo M. N. N., češ, da o Trstu nimata niti pojma. — Sicer so trditve M. N. N. nekoliko pretirane, ali vendar bi po imenih tržačanov sodeč — ako odstevajo 40.000 regnecov, ki nimajo, oziroma bi ne smeli imeti v Trstu političnih pravic — označena izvajanja monakovskega nemškega lista odgovarjala resnici glede na številnost tržaških Slovanov. — Ali pri tem je potreba pomisliti, da je tisoče tržačanov, ki se skrivajo za lepim slovanskim priimkom, naših zagrizenih narodnih nasprotnikov in največjih pristaev irredentizma. — Kaj se poturice, to nam pove pregovor? — To golo dejstvo je pred par dnevi najlepše karakteriziral bivši urednik tržaškega socijaldemokratičnega glasila »Lavoratore«, Angelo Vivante. V Reggio-Emilia v Italiji se vrši namreč te dni pred tamošnjim sodiščem obnavava v pravdi Storchi contra listu »Voce del popolo«. — Ta poslednji je v eni svojih številk očital bivšemu uredniku socijaldemokr. glasila »Lavoratore«, da je bil podkupljen od avstrijske vlade, radi česar je vložil Storchi tožbo. — Angelo Vivante, poklican kot priča, je med drugim izjavil tudi sledče: »Trditve, da so Italijani v Trstu v nevarnosti, da se poslovenijo, je zgrešena. V Trstu se ni noben Italijan posloven, naopak pa se je poitalijančilo na tisoče Slovanov v bližnji in daljni milosti.«

+ Nunski samostan. Ljudje so se povpraševali, zakaj je zadnje čase škof tolikrat poseti uršulinski samostan. Pogostni škofi obiski so vedno negoljufivji dokaz, da nekaj »nene gre skupaj«. Kaj je bilo torej? Nune so namreč prepovedale učencam, da prikriva... A siliti vanj zopet ni hotel, ker Vladimir je postal na take opazke vedno zabaven in vesel — niti sledil o kaki otožnosti ali skrbih ni bilo več v njegovem obrazu.

Tako se je naposled Helena privadila in je to čudno lastnost pripravila njegovo prirojenosti in značaju. Da jo ljubi, o tem je bila prepričana, vsako njegovo delo, vsaka njegova beseda, vsak naklep in načrt je veljal le v prid njene lepše bodočnosti in Helena je bila srečna neizmerno...

Nekoc v marec pa se je Vladimir silno začudil. Vedno je prihajal na sestanek on kak četrti ure prej, da Heleni ni bilo treba čakati, tisti večer pa je prišel v alejo dobre pol ure pred dočasnim časom, a Helena je bila že tam.

»Glej, ko bi prišel ob določeni uri, mi be čakala še pol ure,« je onomil smehljava, a Helena se je tesno oklenila njegove roke in se zvonko nasmejala.

»In več, da sem te čakala že zdaj pol ure!«

Narodna obramba.

Če se vinar k vinaru da, pa le družba dobicek ima. S tem moto je posjal g. Oset Andrej družbi sv. Ciriila in Metoda znesek 3 K 20 v, ki jih je nabral na ženitovanju zavednega kmeta Fr. Lačen v Tolstem vrhu. — Prostovoljno gasilno društvo v Trbovljah pošilja znesek 24 K kot čisti dobicek »Miklavževega večera«.

Gospa Katina Guštinova v Metliko je poslala za božično otrokom družbenih šol 10 predpasnikov in par nogavice. K nakupu blaga je pripomogla marljiva gospa Agata Makarjeva. Božičnim darilom je bil pridejan tudi star denar, ki ga je podaril učitelj K. Barle. Štanjal pa je nabral malo Milan Guštin. Iskrena hvala darovalcem!

Maks Zalokar izdelovatelj droži je dal družbi 60 K, kot nadaljni prispevek od droži. — Adolf Jakob in je posjal družbi znesek 74 K 64 v kot prispevek cigaretnih papirčkov.

Društvena naznanila.

Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja, da smejo biti prihodnjem nedeljo vse trgovine od 7. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer odprte.

Društvo jugoslovenskih železniških uradnikov. Predsednik se je odpeljal radi nadaljnjih pogajanj s kolicijo in e. kr. železniškim ministrstvom na Dunaj.

Nova društva. Deželna vlada je dovolila ustanovitev naslednjih zavavnih društev: Strelsko društvo »Centrum«, strelske društvo »Sloga«, strelske društvo »Sigurnost« in strelsko društvo »Podgolovec«, vsi s sedežem v Ljubljani.

Klub slovenskih amater-fotografov je zadobil oblastveno dovoljenje. Priglasitev članov sprejema g. Vesel, Komenskega ulica št. 6.

Gledališko društvo na Jesenice priredi v nedeljo, dne 18. decembra v dvorani »pri Jelenku« na Savi predstavo narodne igre »Miklova Zala.«

Prosveščenje.

Drobina. »Slovenski Narod« z dne 10. t. m. je pribocl kratek članek o priimkih s pomenom »kovač«. Kovačev brat ključavnica ni tako pripraven za tvorbo priimkov, ker je ujegovo delo že bolj specijalizirano in nekateri narodi (n. pr. Furlani in avstrijski Lahi, Rusi, Romuni) nimači niti svojega [domačega] izraza za tega obrtnika. Rusi rabijo nemško besedo slesar, Romuni madž. lacatus, Furlani slocer, izg. šlošer; istrski Lahi pravijo kar fabro, t. j. kovač. Ozrimo se na priimek! Znan je nemški historik Fr. Schlosser in tudi zloglasni krščen Žid Ivan S., po odpadu in krstu močen steber »ecclesiæ militantis« na Nemškem. Angleški priimek istega pomena je Locksmith; dosti je tudi drugih »Smithov«; n. pr. Whitesmith = Klepar, Brownsmith = kotlar Goldsmith = zlatar i. dr. Marsikateri Čeh se piše Zámečník (od besede zámek), a tudi Slosar, Slosarek; Srbi s priimkom Bravarić (brava = ključavnica) so redki; v Frankolovem na Štaj. se pišejo nekateri domačini Slosar; v Grahevenu na Notranjskem pa Ključar, [kar je pa lahko tudi = cehmetar, cerkveni ključar]; Poljaki s Slosar so v Galiciji; Madžarski priimek je Lakatos izg. Lókótoš, novogrški pa Kleidaras. Semkaj gre francoski maršal (19. stol.) Bernard Magnan, belgijski (valonski) kipar Mignon [in belgijski germanist Serrure = Ključavnica], in priimki Serruer, Serruel, Serruau; italijanski stavbar je bil Kajetan Chiaveri (= Ključavnica); po Tirolskem je razširjen priimek Magnani. — Janko Koš.

Slovanski Jug.

Sklicanje hrvaškega sabora. Po dolgem cincanju je končno vendarje prislo do tega, da se je sklical hrvaški sabor. Včerajšnji uradni list hrvaške vlade »Narodne Novine« namreč priobčujejo ta - le kraljevski reskript: »Mi Franjo Josip I., po milosti božji cesar avstrijski, kralj češki itd. in apostolski kralj kraljevin Ogrske, Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Velemožnemu banu kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije je dr. Nikolici pl. Tomašiću. Verni nam in iskreno mili! V zvezi z našim kraljevskim dopisom z dne 16. novembra 1910. smatramo za potrebno odrediti, da sabor kraljevin Hrvatske, Slavonije in Dalmacije zopet nastavi svoje seje dne 20. decembra 1910. Dano na Dunaju, dne 14. decembra 1910. — Na podlagi tega kraljevskega reskripta je starostni predsednik Erazmo Barčić sklical sejo hrvaškega sabora v torek, dne 20. decembra ob 11. dopoldne v mestni zbornici v Zagrebu.

Mascagni v Zagrebu? Split-sko »Naše Jedinstvo« poroča, da je

mladi hrvaški komponist Hatze, ki se je učil glasbe pri Mascagniju, uglasbil opero »Povratak«, ki jo je izročil v uprizoritev zagrebškemu narodnemu gledališču. V Zagrebu se bo opera pelaa mesece januarja. — Predno je Hatze izročil opero gledališču, jo je posjal v pregled svojem učitelju Pietru Mascagniju. Mascagni se je o operi izrazil z velikim priznanjem, ter je obljubil, da bo mesece januarja prišel v Zagreb, da bo osobno dirigiral Hatzejevo opero.

Potovanje hrvaških igrašev v Belgrad. Po poročilih iz Belgrada bo koncem tega meseca gostoval v Belgradu član hrvaškega narodnega gledališča Raić, in sicer v dramah »Počast«, »Romeo« in »Mladost«. Razen Raića bosta nastopila na belgradskem gledališču kot gosta Andrija Fijan in gospa Vavra.

Ubil sem svojega sina. Mesece julija se je javil sodišču 63letni kmetič Jozo Božič iz Stupnika pri Zagrebu, rekoč, da je ubil svojega sina. Poizvedbe so dognale, da je možina pač udaril, a ga ni poškodoval. Kmetiča so izpustili. Kmalu nato pa je Božič zopet prišel k sodišču ter rekel: »Danes zjutraj sem ubil svojega sina. To pot je v resnici mrtvev.« Sošišče je uvedlo poizvedbe in dognalo, da je Božič to pot res nevarno poškodoval svojega sina. Ker je bil Božičev vedenje silno čudno, so ga poslali v opazovalnico. Tu so zdravniki konstatirali, da mož boleha na melanolohiji. Predvčerjšnjim je bila obravnavana proti Božiču. Z ozirom na izvid zdravnikov je sodišče Božiča prostilo.

Ruski car v Belgradu. Petrogradsko »Novoje Vremja« potrjuje veste, da bo car Nikola II. tekom leta 1911. poseti Sofijo in Belgrad. V Belgradu bo več dni gost srbskega kralja. Car ne bo potoval preko Avstro-Ogrske, marveč preko Romunske ali pa preko Crnega morja.

Novo umetniško društvo v Belgradu. Belgradski akademiki so osnovali umetniško društvo »Otačibina«. Za predsednika tega društva je bil izvoljen pravnik Živko Paunović. — Novo društvo bo imelo prvi svoj koncert dne 18. decembra.

Ruski zrakoplovec Maslenikov v Belgradu. Ruski zrakoplovec Maslenikov je dospel te dni v Belgrad. Vojni minister Gojković mu je dal na razpolago inženierskega stotnika Miletića, ki je studiral aviatiko na Francoskem. Maslenikov bo predelil svoje izlete na Banjici pri Belgradu.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Ni se še spometaoval. Franc Gajšček, oženjen dñinar, je bil že petkrat radi tativne kaznovan, a to ga ni popoljalo. Dne 12. novembra t. l. je prišel v Kamnik. Pred hlevom posestnika Ferdo Michelna je videl višeti komat in konjko opravo. Obdolženec se ni dolgo premišljeval, marveč odnesel te reči in jih v bližnjem Podgorju prodal za 10 K. Ko so ga orožniki arretirali, jih je obkladal z raznimi grdimi priimki. Obdolženec pravi, da je to v pisanosti storil, priče pa potrdi, da je bil le malo pijan. Za kazeno se mu je naložilo 8 mesecev težke ječe.

Mlad pretepač. V Koritnicah je bil dne 2. oktobra t. l. shod. Popoldne je bilo v Sedmakovi kremi množico gostov, zlasti fantov. Med fanti iz Knežaka in Šembij je prišlo do prepira, kateremu je sledil pretep. Posestnika sin Frane Skrlj je hotel posredovati med prepirajočimi se fanti, a je slabo naletel, zakaj Jožef Renko, 20letni posestnik sin ga je z nožem sunil v levo ramo in ga nevarno poškodoval. Renko ne taji svojega dejanja, a se zagovarja z nekim silobranom, o katerem pa po izreku zaslišanih prič ne more biti govora, ker se Skrlj obdolženca še lotil ni, pač pa je malah z nožem okoli sebe kakor divji. Sedel bo zato 7 mesecev v težki ječi.

Nasledek šale. Letos na rožnjevansko nedeljo je 20letni Janez Pirnat v Svedračevi gostilni v Kosezah sitnjari. Pozval je delavca Jožeta Postudenška, naj se gre metat žnjim. Ta se mu je nekaj časa ustavljal, končno se je pa le njegovi volji vdal in ga tudi pošteno vrgel. To je pa Pirnat tako ujezilo, da je, ko je Postudenšek zapustil gostilno, stekel za njim in ga urezal po levem strani vrata. K sreči ga je slabo zadel, drugače bi moral okvarjenec to plačati s svojim življenjem. To je tudi sodišče upoštevalo in mu za kazeno naložilo štiri mesece težke ječe.

Zgodaj je začel. Rudolf Antič, 15let star, tesarski vajenec, je bil rojen na Westfalskem, pristojen je pa v Šmarje pri Ljubljani. Obdolženec je prišel iz Nemčije v svojo domovino. Spočetka je bival pri svojih sorodnikih in se tuintam poprijel dela. Šišenska občina mu je preskrbela delo pri tesarskem mojstru Lahnerju v Ljubljani, od koder je pa dne 20. septemba t. l. pobegnil, hkrati pa odprel tesarju Jožetu Brešarju holo, vredno 100 K. Klatil se je potem po Dolenskem, dne 29. septembra pa je prišel z nekim tovaršem v Hrastje, kjer je Ivanu Brodarju izmalknil 100 kron vredne koje. Oba tativni mladi kmeti so se o operi izrazil z velikim priznanjem, ter je obljubil, da bo mesece januarja prišel v Zagreb, da bo osobno dirigiral Hatzejevo opero.

Klerikalni župan obsojen na 3 mesece ječe radi težke telesne poškodbe. Župan iz Gojač na Primorskem, Franc Lozar je bil obtožen radi težke telesne poškodbe, storjena na Antonu Bavčarju na nekem plesu koncem lanskega leta. Sošiščenca sta bila Ivan in Josip Rebek. Ples je bil v klerikalni g. župan, očenjen, bi bil rad plesal z neko Bavčarjevo. Ali ta ni hotela. Brat Anton je rekel, da ima dekle prav. Nastal je prepir in Bavčar je bil ranjen z nožem v prsi na noši strani, s kosarcem pa na glavi. Zaslišanih je bilo več prič. Bavčar je kot priča povedal, da ga je župan Lozar ranil z nožem v prsi, Rebek pa na glavi. Bavčar ni mogel nič delati 30 dni. — Sodnija je oprostila Ivana Rebeka, obsojila pa Josipa Rebeka na 4 tedne ječe, župana Franca Lozara iz Gojač pa na 3 mesece težke ječe s posti in odškodnino mora plačati Bavčarju. Lep župan!

Kaznovana sirovost. 24letni posestnik Feliks Košanč na Vinskem vrhu pri Ormožu živi skupno s svojimi starimi Martinom in Marijo Košanč. Radi prevžitka staršev je prišlo večkrat do prepira, radi česar se je sin udal pijači. 5. oktobra t. l. je prišel oče, star, slaboten mož, malo vinjen domov. Zaradi tega se je začel zopet prepir, pri katerem je bil na vroči starini viničar Franc Crnager. Feliks Košanč je očeta obdeloval s pestmi in ga potem s Crnagerjem vred zaprl v prevžitarsko izbo. Oba starca sta se oprostila na ta način, da sta odtrgala kljuko. Feliks ju je zopet zaprl in duri z žico privezel. Potem je z železnnimi vilami dregal skozi okno in poškodoval pri tem rože, ki so stale na oknu. Košanč je bil 13. t. m. od okrožnega sodišča v Mariboru radi težke telesne poškodbe, radi utesnitve osebne svobode in radi hudobnega poškodovanja tuje lastnine obsojen v 4 mesečni zapor s nostenom in trdim ležiščem vsakih 14 dñ.

Razne stvari.

Češka kuvarska šola »Domácnost« v Pragi je slavila te dni svojo petindvajsetletnico. »Domácnost« je o priliku jubileje priredila prijetljiski večer in kuvarska razstava. Predsednica »Domácnosti« je zdaj gospa pl. Randova, soproga bivšega ministra Rande.

Komponist Lehar bo po novem letu spet glasbeni svet z dvema novima operetama. Prva se imenuje »Eva«, druga pa »Endlich allein«. Premijera bo v gledališču ob Dunajščici. To je že grozno, kako je Lehar plodovit!

Dr. J. Fritsch, profesor psihatrije na dunajski univerzi, je dne 14. decembra spet zavabil žertev, ki jih pa so žekali — nagloma umrli. Profesor Fritsch je bil rojen leta 1849. na Češkem. Leta 1880. je postal docent na dunajski univerzi, leta 1893. pa profesor. Spisal je mnogo knjig svoje stroke.

Dragi gosli. Virtuož Jan Kubelik je kupil za 145.000 K krasne gosli, najboljše na svetu, znane pod imenom »Emperor«. Gosli so ležale celih sto let nedotaknjene v neki zbirki.

Kolera v Carigradu pojema. Zdaj je dnevno le še po kakih 10 sličajev. Od 13. septembra do zdaj je bilo konstatiranih 860 slučajev kolere, za kolero pa je umrlo 496 ljudi.

Povodnji na Francoškem. Iz Toulona poročajo, da so nalivi v celem kraju napravili veliko škodo. Železnična proga je bila na več mestih poškodovana; vsled tega je promet deloma ustavljen.

Poceni premog za reveže. V Nuslih pri Pragi je bila te dni otvorena mestna prodajalnica premoga za reveže. Prodaja se 25 kg za 38 v. Premog se dobi samo na legitimacije, ki jih izdajajo člani mestne socijalne komisije.

Bolezen belgijske kraljice. Zdravniki belgijske kraljice Elizabete so izjavili, da je kraljica na putu rekonvalisce. Moči se ji počasi vračajo. Splošno stanje je dobro. — Zdravniki buletini se ne bodo več izdajali.

Husov spomenik v Pragi. Te dan je odbor za Husov spomenik v Pragi oddal litarška dela firmi Benndelmayer v Pragi. Spomenik mora biti postavljen do konca svečana leta 1915, ker so slavnostno odprtje dne 3. maj. srpnja 1915.

Proti državljanskim pravicem duhovščine je nastopal varčavski nadškof. Izdal je oklic, v katerem prepoveduje svojim duhovnikom obiskovati gledališča, kinematografe, staviti v loterijo, izdajati spise brez

dovoljenja konzistorija itd. Ta prepoved bo poljsko duhovščino deloma prav neprijetno zadela.

* Vasilijs Ivanovič Sergijevič, slavni učenjak-jurist, je umrl te dni v Peterburgu 78 let star. Do 1. 1906. je predaval na universi zgodovino ruskega prava. V tej stroki je spisal ranego knjig. Leta 1907. je bil rektor; leta 1907. poklican v gospodsko zboru. Pri dijakh je bil priljubljen zaradi svoje nepristranosti in pravilenosti.

* Stoletnica češke tiskarne. Plzenjska tiskarna Teodor Kopeckega v Plzni je slavila dne 6. decembra stoletnico svojega obstanka. Dne 6. decembra leta 1810. je dobil koncesijo za tiskarno nek. Josip Vetterle. Daňniji lastnik je ces. svetovalec Teodor Kopecký. Ta tiskarna je ena najstarejših čeških tiskaren. Ko je bila ustanovljena, je bila v Pragi 10 tiskarn, izven Prage pa 9. Danes jih je v Pragi (ne všecky litografij in drugih reprodukcij) 90, izven Prage pa 240.

* Kadet prebedel meščana. Te dni je popival gojenec tehnične vojaške akademije dunajske Josip Spilka v družbi z dvema drugima kadetoma v rotovški kleti v Mödlingu. Ko so se vinjeni kadetje ponoči vračali, je eden od njih iz razposajenosti potkal na okno viničarja Schellmanna. Ta je bila prišla iz hiše kadete zmerjat. Nastal je prepir, v katerem je Spilka prebedel z bajonetom viničarja Schellmanna. Spilko so prijeli, ostala dva kadeta sta ušla. Schellmann je nevarno ranjen.

* Čenstohovski škandal. Čenstohovska aféra, ki je klerikalce vesoljnega sveta takoj neljubo zadela in bi se je radi na vsak način odresli, zadobiva vedno večje dimenzije. Zdaj isčijo Stanislava Zalogu, samostanskega sluga in glavnega pomočnika patra Macocha. Zdaj se, da ga še ječo zmanj in da je Macoch tudi Zalog spravil že na oni svet. Policijski uradi so že skoro popolnomna prišli do tega prepricanja in so že opustili svoje dosedanje energično iskanje Macochovega sokriva. Areter je bil zdaj tudi samostanski godec, bratracan patra Izidora Starčevičevega, pater Bazilij Olesinski. Že zdaj je dokazano, da je tudi ta soudejena na zločinu patra Macocha. Olesinski pa je izpovedal spet zelo obtežilno za patra Izidora. Uradi so prepovedali tudi patru Raymanu, da ne sme prekorciati meje. — Umrel priorij samostana, p. Bonaventuri Gavelčiku, je dokazano, da je spravil od neke, sedaj že mrtve vdove, več tisoč rubljev, ki jih pa po smrti vredne ni vrnili njeni rodbini. Tistih 15.000 rubljev je od p. Bonaventure prevzel pater Macoch in jih »seveda« ni vrnili. Ko je nameč pater Bonaventura umrl, sta dobila pater Macoch in pater Bazilij nalog, naj v celici patra Bonaventure poštečeta denar. Po kratkem iskanju sta izjavila, da denarja ni najti. Vtaknila sta ga sama v svojo malho. Kolikor je doslej dokazano, je pater Macoch defravdiral okoli 30.000 rubljev (75.000 K). Defravdirali so pa tudi drugi menihi. Pater Macoch sedaj zdaj v ječi in neprest

Slovenska družina življenja v Ljubljani.
Št. 56. (Par). Brud. prodot. 2000.
V soboto, 17. decembra 1910.
Prei v sezoni:
VSTAJENJE

Drama v štirih dejanjih s predigro. — Po L. N. Tolstom spisal M. Estaille. — Reziser H. Nučič.

Blagajnica se odpre ob 7. uri.
Začetek ob 1/2.8. uri. Konec po 10.
Pribidi predstavi hosta v nedeljo, 17. decembra.

Zahvala.

Zavarovalnica „Avstrijski Ponik“ je gasilnemu društvu v Spod. Šiški za posredovanje ob prilikl pozara dne 28. oziroma 29. novembra t. l. podelila 30 kran, za katere nagrada se najtoplje zahvaljuje.

Viljem Maurer, načelnik.

Poslano.

Opozorjamo

na novo vrsto valjanih „Pekatet“ enako doma delanim za juho in prikuho. Dobivajo se le v ronenihih ovojih po 1/2 kg v najfinješih kakovostih z napisom in sliko „Širje rumenjaki“ „Osem rumenjakov“.

V hudem strahu jih vidimo odhajati
otroke, ob silnem mrazu, ko buči veter in se sneženi metež vali po cestah. Taka pot v Šolo pozimi je res nevarna in kdor svoje otroke ljubi, jih ne oblači samo toplo, nego jim da seboj tudi par Fayevih pristnih sodenskih mineralnih pastilj, ki varujejo proti prehlaji, in prehlaji, ki jo že imamo, odpravijo hitro in naravnim potom. Skatija stane samo K 1.25 in se dobiva po vseh zadevnih trgovinah. Ponarede odločno zavračajo.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1, Grosses Meugasse 17.

Meteorologično poročilo.

Vsična nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.4 mm

deceember	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetrovi	nebo
15. 2. pop.	732.7	8.3	s. svz. sl. sever.	dež oblačno	
" 9. zv.	733.4	7.4	sl. sever.		
16. 7. zj.	734.9	7.0	s. szahod	"	

Srednja včerajsna temperatura 7.4°, norm. -1.6°. Padavina v 24 urah 1.1 mm

Notarskega kandidata

4056 sprejme
notar Žudovernik v Ljubljani.

2 gospoda

se sprejmeta na stanovanje in hrano na Marije Terezije cesti štev. 1 III. 4070

V nedeljo, dne 18. t. m. dopoldne je **trgovina odprta.**

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIC
4151 Ljubljana, Mestni trg 5.

Sprejme se spretna in zanesljiva

prodajalka

v trgovino z mešanim blagom.

Ponudbe naj se pošljajo na upravništvo »Slov. Naroda« pod „Kamnik“.

Blagajničarka

srednje starosti z dobrimi priporočili se sprejme v tukajšnjo trgovino.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Važno za urade in trgovce!
Ravnokar je izpeljano
stenski koledar
za leto 1911
ki je zelo praktičen za vsakega ::
Cena 30 v komad
Dobiva se pri založniku
FR. IGLIČ, Ljubljana,
4125 Mestni trg 11-12.

Zimska, fino
damska in otroška
oblačila in perilo
M. Kristofič-Bučar
Ljubljana
Stari trg št. 28 (nasproti Zalaznika).
Vsična izdražna modnenih
jeplja — plaščov — polarin.
Maketajeplja, hlačnik, rahana, nogavice,
polnojeplja in druge plavilne.
Na letno medeno in drobno blago. :
Na letno poljčanje tudi po pošti

Klobuki, cilindri,
čepice, kravate, perilo, samo zadnje
novosti v modni in športni trgovini
za gospode

P. Magdić
Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Št 38607

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za leto 1911 se boste pričelo z 2. dnem januarja 1911.

Ta davek je plačati v okrožju ljubljanskega mesta od vsakega psa, izmisi od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebeni. Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark, majkasnejo do dne 20. februarja 1911 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka, opozarjajo se lastniki psov, naj prevočasno vplačajo takso, ker boste polovil končajo do 20. februarja 1911 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavnih mark.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 6. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: **Laschan, l. r.**

E.D. ŠMARDA
oblastveno potrjena potovna pisarna
Ljubljana, Dunajska cesta 18.

V novi hiši „Kmettsko posejilnico“, nasproti gostilne pri „Figovcu“ Izdaja voznih listov za vse razrede francoske prekmorske družbe

Havre-New York
Vožnja traja samo 6 dni!

zdaja tudi vozne listke iz Amerike v staro domovino, prireja posebne vlake in preskrbi okrožne vozovnice (Rundreisebillets).

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljavom od 1. oktobra 1910.

Odvod iz Ljubljane (juž. izl.)

7-04 zjutraj: Osebni vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

7-25 zjutraj: Osebni vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfov, Straža-Tolnice, Kočevje.

9-12 dopoldne: Osebni vlak v smeri: Jesenice, z zvezo na brzovlak v Celovcu, Prago, Državne, Berlin, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Kolon.

11-40 dopoldne: Osebni vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, Celovec, Gorica, Trst.

1-32 popoldne: Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfov, St. Janž, Straža-Tolnice, Kočevje.

3-30 popoldne: Osebni vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

4-35 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, z zvezo na brzovlak v Beljak, Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solnograd, Monakovo, Inomost, Frankobrod, Wiesbaden, Kolon, Düsseldorf, Vlissingen, Tribiz.

7-40 zvečer: Osebni vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfov, Kočevje.

10-10 ponoči: Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Gorica, Trst.

Odvod iz Ljubljane (državni koledar).

7-28 zjutraj: Osebni vlak v Kamnik.

2-05 popoldne: Mešanec v Kamnik.

7-30 zvečer: Mešanec v Kamnik.

11-10 ponoči: Mešanec v Kamnik le ob nedeljah in praznikih v mesecu oktobru.

Casi prihoda in odhoda so navedeni v arhede evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

Število naročnikov za

Planinšek™ praženo kavo

naračna od dne do dne.

Nad tisoč gospodinj jo kupuje.

Uveličenja gospoda!

Ne obustite je tudi v Vašem gospodinjstvu upeljati:

:: Planinškova pražena kava ::

ne potrebuje nikakih priporočil, kdor jo enkrat kupi, jo zahteva vedno!

Dobi se le v pražarni; vogal Dunajska cesta-Sediljska ulica in v špecerijski trgovini: Dunajska cesta 6.

3816

Največja božična okazijska prodaja

v konfekciji za dame in deklice ter izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. — Športne ranglane in :: zimske suknje. — Primerna koristna darila! ::

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ne segaj v tujino, ker dobiš dobro doma!

Za božič in novo leto!

Ako hočeš preskrbeti sepih, dobre in koristnih daril, ogled si novo urejeno prodajalnico

Antona Šarca

kjer dobiš vsega v izobilju, kakor platna za rjuhe, bombazine, švicarski vezenin, vsakovrstnega lepega, doma izdelanega perila, nogavic, posebno žepnih robcev v največji izbirni po zelo nizkih cenah.

3313

Opreme za neveste.

Pripravljajo se nove hijacintne urejene pralnica in likalnica.

Ne pošli poslano perilo se vrne v kratkem času.

Ne segaj v tujino, ker dobiš dobro doma!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Sejniška glavnica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Reservni fond 450.000 krov.

Podružnica v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

14

Sprejema vioge na knjizice in na tehoti račun ter jih obresti s 6% vioge po čisti.

4 1 0
2 0

Xipje in prodaja strelce in vrednosne papirje vseh vrst po dnevnom kurzu.